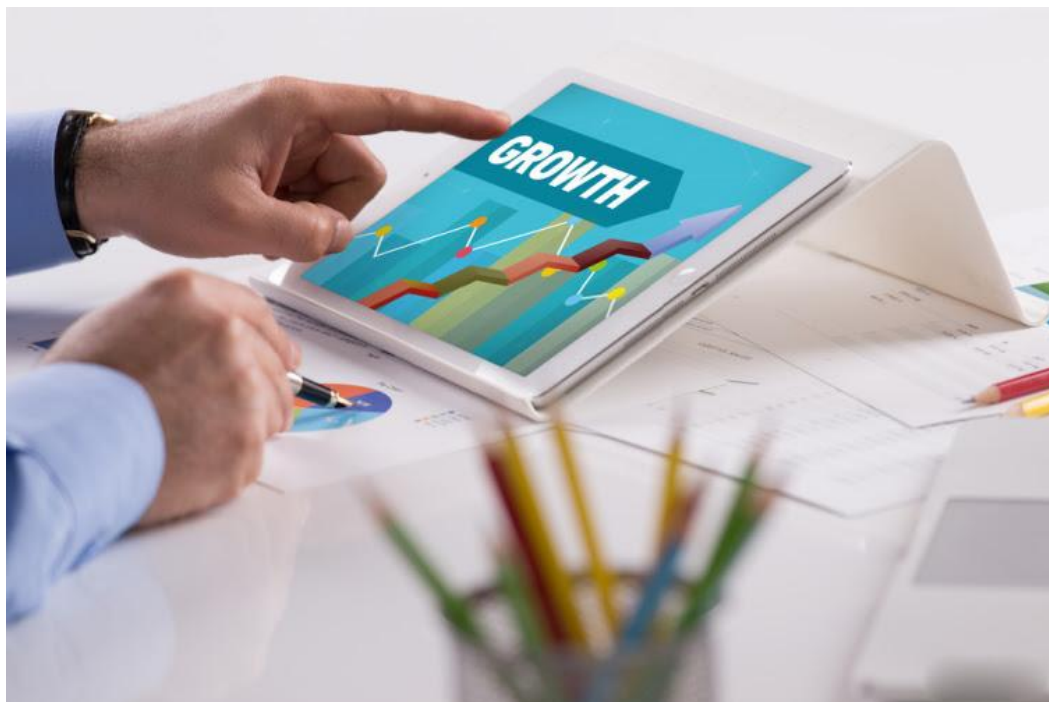

در این مقاله می آموزیم:

✓ انواع روش های افزایش سرمایه

✓ حق تقدم چیست؟

حق تقدم چیست؟

در این قسمت قصد داریم یک نوع دیگر از اوراق بهادار قابل داد و ستد در بورس را به شما معرفی کنیم. اوراق بهاداری که به نوعی وابسته به سهام محسوب می شود. اسم این ورقه بهادار، **گواهی حق تقدم خرید سهام** است.

برای درک این مفهوم ابتدا باید بدانیم افزایش سرمایه چیست؟

افزایش سرمایه چیست و چرا انجام می شود؟

هرگاه شرکت برای توسعه فعالیت های خود (مثلا تاسیس یک خط تولید جدید یا تاسیس یک کارخانه دیگر و ...) به **منابع مالی جدید** نیاز داشته باشد، سهامداران شرکت موضوع افزایش سرمایه را در جلسه **مجمع عمومی فوق العاده** مورد بررسی و رأی گیری قرار می دهند تا سرمایه شرکت به میزان مورد نظر افزایش پیدا کند.

انواع روش های افزایش سرمایه

انواع روش های افزایش سرمایه عبارتند از:

- از محل سود انباشته و اندوخته (در قالب سهام جایزه)
- از محل آورده نقدی و مطالبات (در قالب حق تقدم)
- از محل صرف سهام

افزایش سرمایه از محل سود انباشته و اندوخته

در این روش شرکت سهام جدید ناشی از افزایش سرمایه را به سهامداران می دهد. (برای این کار نیازی به پرداخت وجه توسط سهامداران نمی باشد)

اما دلیل این کار چیست؟

چون شرکت سود انباشته قابل توجهی دارد، تصمیم می‌گیرد از محل سود انباشته افزایش سرمایه خود را انجام دهد.

شرکت پس از افزایش سرمایه، سود سهم را در قالب سهام جایزه به سهامداران خود پرداخت می‌کند. (که عموماً پس از چند ماه به صورت خودکار به پورتفوی سرمایه گذاری اضافه خواهد شد)

قیمت سهم پس از افزایش سرمایه

پس از افزایش سرمایه برآورد قیمت جدید سهام را می‌توان به صورت زیر محاسبه کرد:

$$\frac{\text{قیمت قدیم}}{\text{نسبت افزایش} + 1} = \text{قیمت جدید}$$

به عنوان مثال فرض کنید قیمت یک شرکت قبل از بسته شدن (برای مجمع عمومی فوق العاده) ۱۵۰۰ ریال و در مجمع افزایش سرمایه ۵۰٪ از محل سود انباشته و اندوخته تصویب شده باشد؛ حال قیمت جدید سهم برابر است با:

$$\frac{1500}{1 + 50\%} = 1000$$

افزایش سرمایه از محل آورده نقدی و مطالبات

در این روش شرکت، سهام جدید ناشی از افزایش سرمایه را به ازای دریافت ۱۰۰۰ ریال برای هر حق تقدم (به قیمت اسمی سهم) به سهامداران می‌فروشد.

هیات‌مدیره در مجمع فوق‌العاده تصمیم می‌گیرد از محل آورده نقدی یا مطالبات سهامداران افزایش سرمایه خود را انجام دهد. بنابراین شرکت به منظور افزایش سرمایه ابتدا به سهامداران خود این حق را می‌دهد تا افزایش سرمایه دهند و این حق را به صورت برگه‌هایی با نام حق تقدم به سهامداران خود اعلام می‌کند.

اما دلیل این کار چیست؟

چون در این حالت شرکت یا **سود انباشته کافی ندارد** و یا **تصمیم استفاده از سود انباشته** را برای افزایش سرمایه ندارد.

قیمت سهم پس از افزایش سرمایه

پس از افزایش سرمایه برآورد قیمت جدید سهام را می‌توان به صورت زیر محاسبه کرد:

$$\text{قیمت جدید} = \frac{\text{قیمت قدیم} + (1000 \times \text{نسبت افزایش})}{\text{نسبت افزایش} + 1}$$

به عنوان مثال فرض کنید قیمت یک شرکت قبل از بسته شدن (برای مجمع عمومی فوق العاده) ۱۵۰۰ ریال و در مجمع افزایش سرمایه ۵۰٪ از محل آورده نقدی و مطالبات تصویب شده باشد؛ حال قیمت جدید سهم برابر است با:

$$\frac{(1500 + (1000 \times 50\%))}{1 + 50\%} = 1667$$

سوالات رایج

در چه صورت افزایش سرمایه شرکت به سهامداران تعلق می‌گیرد؟

افزایش سرمایه به سهامداری تعلق می‌گیرد که در تاریخ اجرای مصوبه مجمع عمومی فوق العاده شرکت مبنی بر افزایش سرمایه، مالک سهام شرکت باشد. (به عبارتی دیگر سهم خود را تا زمان برگزاری مجمع نفروخته باشد)

اوراق جدید ناشی از افزایش سرمایه شرکت را چگونه می‌توان دریافت کرد؟

معمولاً این اوراق (حق تقدم و سهام جایزه) به صورت خودکار پس از چندماه در پورتفوی سرمایه گذاری قابل مشاهده خواهد بود اما برای اطلاع از نحوه و زمان دریافت اوراق می‌توان با امور سهام شرکت مربوطه ارتباط برقرار کرد.

قسمت ۴۱- انواع روش‌های افزایش سرمایه + حق تقدم مطالب آبی رنگ و زیرخطدار دارای لینک هستند

گواهی حق تقدم خرید سهام چیست؟

زمانی که یک شرکت از محل آورده نقدی افزایش سرمایه می دهد، به سهامداران شرکت (نسبت به تعداد سهامی که دارد) حق تقدم خرید سهام، تعلق می گیرد که سهامداران آن شرکت، به نسبت سهم خود، مالک آن شرکت محسوب می شوند و در خرید سهام جدید شرکت نیز در اولویت قرار دارند. به این اولویت، **حق تقدم خرید سهام** می گویند.

سهامداران فعلی چگونه از تصمیم شرکت برای افزایش سرمایه مطلع می شوند؟

بعد از به تصویب رسیدن افزایش سرمایه در مجمع عمومی فوق العاده توسط سهامداران، این خبر در روزنامه کثیرالانتشاری که به عنوان روزنامه رسمی شرکت انتخاب شده، منتشر می شود تا همه سهامداران از این تصمیم مطلع شوند. البته در سایت **کدال** هم این آگهی منتشر می شود.

چگونه باید حق تقدم خود را به سهم تبدیل بکنم؟

فرم استفاده از حق تقدم را در مهلت تعیین شده (که معمولاً ۶۰ روز است) تکمیل و برای شرکت ارسال کنید. (این فرم هم در سایت شرکت مورد نظر و هم در سایت [کدال](#) موجود است)

بنابراین علاوه بر تکمیل فرم، به ازای هر حق تقدم، مبلغ ۱۰۰ تومان (قیمت اسمی سهام) را به حساب شرکت واریز نمایید تا سهام جدید، به نامتان صادر شود.

نمی‌خواهم حق تقدم خود را به سهم تبدیل بکنم. آیا امکان فروش آن فراهم است؟

پس از انتشار حق تقدم، چندین روز وقت برای فروش و یا حتی اضافه کردن (خرید) حق تقدم جدید دارید.

به هر دلیلی نه توانستم حق تقدم خود را بفروشم و نه فرم استفاده از حق تقدم را پر کردم حال باید چه کنم؟

برخی از سهامداران ممکن است به علت عدم اطلاع از افزایش سرمایه شرکت و یا هر دلیل دیگر، در مهلت تعیین شده هیچ اقدامی نکنند. در این حالت، شرکت پس از پایان مهلت مقرر، حق تقدم باقیمانده را با قیمت روز بازار، در بورس فروخته و مابه التفاوت قیمت اسمی و قیمت بازار را به حساب سهامدارانی که از حق تقدم خود استفاده نکرده‌اند، واریز می‌کند.

باید دقت داشته که گواهی حق تقدم سهام هم مثل سهام در بورس داد و ستد می شود. بنابراین یک ورقه بهادار به شمار می رود. نکته قابل توجه این که در هر صورت مزایای ناشی از حق تقدم به سهامداران شرکت تعلق دارد و حتی در صورت عدم استفاده آنها از حق تقدم از کسب این مزایا محروم نمی شوند. اگر چه برخی سهامداران ترجیح می دهند با دریافت سهام جدید و برخی با فروش گواهی حق تقدم خودشان در بورس از این مزایا استفاده کنند.

همراه ما باشید! :

فاطمه نمازی

نگارنده: محسن تقی نژاد

